

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Го Сінхуа на тему:
«Формування диригентсько-оркестрової компетентності учителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР та України (2005-2015 рр.)», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальність теми дисертації. Однією з найскладніших в опануванні серед фахових компетентностей учителя музичного мистецтва є диригентська компетентність. Її структура є багатокомпонентною, а прояви – багатогранні. Зважаючи на це, до диригента ставляться найвищі професійні вимоги. Диригентська діяльність викликає як у слухачів, так і у професійних музикантів найбільш суперечливі судження. Привабливість диригентського мистецтва полягає в його неординарності, в умінні диригента підпорядковувати своїй волі та впливати на велику масу виконавців. Крім музичної обдарованості та спеціальної диригентської підготовки, не менш важливими є психологічні якості диригента, вміння знайти контакт з колективом музикантів і виробити з ними систему робочого спілкування. Компетентності та якості майбутніх учителів музичного мистецтва як диригентів оркестрів мають ґрунтуватися на вирішенні завдань якісної професійної підготовки. Це потребує висвітлення та порівняння теорії та практики диригентів як в Україні, так і в інших країнах, зокрема і в КНР. Отже, можна стверджувати, що дисертаційна праця Го Сінхуа з вивчення диригентсько-оркестрової компетентності учителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР та України (2005-2015 рр.) є актуальним і своєчасним дослідженням.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна праця виконана згідно з темою науково-дослідної роботи кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти; історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (державний реєстраційний номер № 0121U107474 від 22.01.2021 р.). Тема дослідження затверджено вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 13 від 27.02.2019 р. та уточнено протоколом № 7 від 21.12.2020 р.). Дисертаційну працю виконано у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди.

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційної праці Го Сінхуа полягає в тому, що вперше: здійснено комплексний порівняльний аналіз теорії

та практики формування диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР та України; показано, відмінності та спільність підходів до симфонічної музики, організації симфонічних оркестрів та підготовки диригентів в КНР та Україні; на основі зіставлення й узагальнення точок зору науковців визначено сутність, структуру та зміст диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва; шляхом проведення порівняльного аналізу теорії та практики формування диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР та України виявлено загальні й особливі характеристики цих процесів; обґрунтовано взаємне використання досвіду формування диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва.

Удосконалено та конкретизовано періодизацію розвитку китайської оркестрової культури, яка передбачає, що останній період, наведений у періодизаціях, починається з 70-80 рр. XX століття - до сучасності. Обґрунтовано поділ останнього періоду на 2 частини: від 70-80 рр. XX ст. до 2005 р. та після 2005 р. – до нашого часу, що пов'язано з прийняттям важливих для підготовки оркестрових диригентів та діяльності оркестрів документів.

Теоретичне і практичне значення отриманих результатів. Теоретичне значення полягає у: визначенні напрямів аналізу та оцінки симфонізації суспільства та підготовки оркестрових диригентів за працями китайських науковців; чіткому визначенні поняття «диригентсько-оркестрова компетентність учителя музичного мистецтва» та її компонентів (ціннісно-змістового, мотиваційно-діяльнісного, рефлексивно-особистісного); удосконаленні та конкретизації періодизації розвитку китайської оркестрової культури; виокремленні позитивного китайського та українського освітнього досвіду, що може бути адаптований до реалій освітнього процесу у вищих навчальних закладах досліджуваних країн з метою підвищення якості підготовки майбутніх учителів музики.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що систематизовані узагальнені теоретичні ідеї й узагальнений досвід формування диригентсько-оркестрової компетентності учителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР та України. Сформульовані автором теоретичні положення та висновки можуть стати в пригоді для підвищення ефективності означеного процесу як у китайських закладах вищої освіти, так і в українських. Отримані результати впроваджено в освітній процес Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (довідка №01/10-706 від 30.10.2023), Бердянського державного педагогічного університету (довідка № 67-01/501 від 24.11.2023), Луганського національного

університету імені Тараса Шевченка (довідка № 1/868 від 01.11.2023). Матеріали дослідження доцільно використовувати у процесі розробки й апробації освітньо-професійних і освітньо-наукових програм підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, при підготовці наукових статей, написанні навчальних посібників, рекомендацій, підручників.

Вірогідність і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, що захищаються, забезпечено методологічною обґрунтованістю вихідних позицій, аналізом широкого спектру науково-педагогічних джерел та нормативно-правової документації, використанням методів (загальнонаукових, історичних, емпіричних, прогностичних), що відповідають меті та завданням дослідження.

Результати дослідження пройшли широку апробацію, зокрема під час виступів на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Обґрунтованою й логічною є структура дисертації, що представлена вступом, двома розділами, висновками до розділів, ґрунтовними загальними висновками, списком використаних джерел, додатками, що відповідає вимогам до дисертаційних праць на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

У першому розділі дисертації автором ґрунтовно розкрито сутність базових понять дослідження за двома напрямками: поняття, що визначають компетентнісну та диригентсько-оркестрову підготовку вчителів музичного мистецтва. Показано, що диригентсько-оркестрова підготовка керівників оркестрів у КНР безпосередньо пов'язана з популяризацією європейської симфонічної культури, створенням китайської симфонічної музики, організацією симфонічних оркестрів та підготовкою професійних диригентів. Визначено, що формування, удосконалення та акустичні характеристики китайських традиційних оркестрових інструментів та оркестрів відрізняються від шляху формування західних оркестрів та акустичних характеристик оркестрових інструментів. Доведено, що формування кадрового потенціалу професійних диригентів було одним із визначальних чинників динамізації розвитку симфонічного оркестрового виконавства КНР у другій половині ХХ ст. Процес підготовки кваліфікованих фахівців розпочався після заснування КНР. Уточнено періодизацію розвитку китайської оркестрової культури, де виокремлено періоди, пов'язані з прийняттям важливих для підготовки оркестрових диригентів та діяльності оркестрів документів – від 1998 р. до 2005 р. та після 2005 р. – до нашого часу.

У другому розділі дисертації автор розкрив й обґрунтував шляхом проведення порівняльного аналізу теорію і практику формування диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва у вищих навчальних

зкладах КНР та України. Важливими для практичного використання є зіставлення змісту, форм та методів формування диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва у вищих навчальних закладах КНР та України. Проаналізовано освітні програми чотирьох консерваторій КНР (Центральної консерваторії, Китайської музичної консерваторії, Шанхайської консерваторії та Синхайської музичної консерваторії); проаналізовано напрями роботи китайських диригентів симфонічних оркестрів в різних університетах КНР: аналіз реформування навчальних програм, шляхів набору оркестрантів, структури оркестрів та репертуару, методики роботи з оркестрантами на прикладі симфонічних оркестрів (Пекінського університету, Китайського університету зв'язку, Аньхойського класичного університету); наведено приклади концертних програм симфонічних оркестрів консерваторій та університетів для аналізу репертуарної політики; проаналізовано освітні програми з дисципліни «Оркестрове диригування» українських університетів: Волинського національного університету імені Лесі Українки, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв, Рівненського державного гуманітарного університету.

Дисертантом обґрунтовано напрями взаємного використання досвіду формування диригентсько-оркестрової компетентності вчителів музичного мистецтва в Україні (збагачення диригентської техніки та підходів до трактування музичних творів і створення їх інтерпретаційних версій за умови вивчення техніки сучасних диригентів КНР; вивчення організації роботи з непрофесійними студентськими симфонічними оркестрами в університетах КНР) та у КНР (збагачення диригентської техніки та підходів до трактування музичних творів і створення їх інтерпретаційних версій за умови вивчення техніки сучасних диригентів України; введення індивідуальних занять, збільшення часу на професійні дисципліни та удосконалення практики роботи з оркестром майбутніх диригентів КНР).

Висновки, які були сформульовані дисертантом до розділів, та загальні висновки є обґрунтованими й достовірними. Го Сінхуа проведена належна робота з упровадження отриманих результатів у практику роботи закладів вищої освіти.

На основі результатів аналізу змісту дисертації, отриманих автором висновків, можна констатувати, що мета в ході виконання наукової роботи досягнута, методологія дослідження виписана чітко й правильно, не викликає сумнівів категоріальний апарат дослідження.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Основні положення та результати

дослідження відображено в 10 публікаціях, із них 3 статті опубліковано у провідних фахових виданнях України (з них 2 — одноосібні), 7 публікацій у збірниках матеріалів науково-практичних міжнародних та всеукраїнських конференцій. Публікації Го Сінхуа відбивають основний зміст дисертації і засвідчують ґрунтовний підхід дисертанта до дослідження теоретичних та практичних аспектів проблеми.

Висновок. Дисертаційна робота Го Сінхуа на тему «Формування диригентсько-оркестрової компетентності учителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти КНР та України (2005-2015 рр.)» є самостійним і завершеним науковим дослідженням, яке виконано за актуальною темою з використанням адекватних методів наукового пошуку. Дисертація містить науково обґрунтовані результати, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, достатньо повно оприлюднені в наукових працях та свідчать про особистий внесок здобувача в науку. Робота відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки та вимогам до оформлення дисертації, що визначені затвердженням Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44, а Го Сінхуа заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
в.о. завідувача кафедри освітології
та інноваційної педагогіки

Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди

Тетяна ТВЕРДОХЛІБ

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ПТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №04/05/02-1277 від 09.04.2021;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: ТВЕРДОХЛІБ ТЕТЯНА СЕРГІЇВНА 3012609869;
Належність до Юридічної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 3012609869;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 5E984D526F82F38F040000002973D015009B404;
Видавець кваліфікованого сертифіката: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК";
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису (позначка часу для підпису): 16:06 12.01.2024;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)
Час та дата підпису (позначка часу для даних): 16:06 12.01.2024;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для даних від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)